

SESZTÁK ISTVÁN

Amerikából jöttem...

50 éves a Pittsburghi Görögkatolikus Metropólia és a Parmai Egyházmegye

Bizonyára sokunknak számos szép emléket nyújtott az a játék, melynek közismert neve: „Amerikából jöttem, mesterségem címere...” Az elmúlt egy héten, elsődlegesen a Jóistennek köszönhetően lehetőségem volt Fülöp metropolita atyával, Nyirán János fődiakónussal és Domokos Zsolt titkár úrral részt venni az Egyesült Államokban élő, ruszin gyökerű görögkatolikusok jubileumi ünnepségén. Az Egyesült Államokról és az ott élő görögkatolikusokról szerzett tapasztalataimat és élményeimet osztom meg az olvasókkal.

1969-ben – miközben Magyarországon és a kelet-európai országok zömében dúlt a kommunizmus ideológiájából fakadó „egyházszünet” – a távolban élő, kiemelten a Munkácsi Egyházmegyéből (és annak utód egyházmegyéiből) a 19. század végén és a 20. század elején az USA-ba vándorló görögkatolikus hívek számára alapította meg VI. Pál pápa a már meglévő Pittsburghi és Passaici Egyházmegye mellé a Parmai Egyházmegyét (ez egészül majd ki később a Phoenixi Egyházmegyével), evvel együtt a Pittsburghi Görögkatolikus Metropóliát. Ez a metropólia, a hozzá tartozó négy egyházmegyével mára teljesen lefedi az Amerikai Egyesült Államok rutén gyökerű görögkatolikus híveinek ellátását.

Utunkat a magam részéről komoly várákozás előzte meg, nemcsak annak újdonsága miatt, de igazi kíváncsiság volt bennem, hogyan is élnek a görögkatolikusok az Egyesült Államokban; azok, akikkel számos kötelék – személyes, családi, földrajzi – fog össze jónéhány hazai

görögkatolikus embert. Kíváncsi voltam, mit jelent görögkatolikusnak lenni ott, ahol a szabadság és a demokrácia eszméje oly erősen átítatta és itatja a társadalom minden zugát.

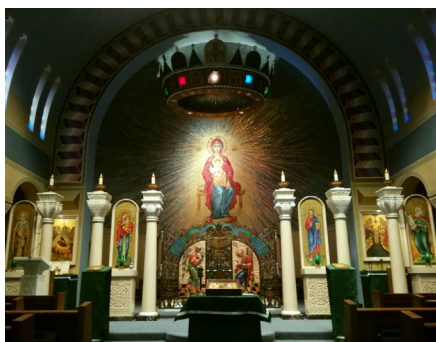
Nyugodtan mondhatom, rengeteg tapasztalatban volt részünk...

Első éjszaka Pittsburghbe érkeztünk, s az éjszaka leple alatt Andrew atya, az egyházmegye helynöke egy üres parókiára vitt bennünket, melyről csak reggel vettük észre, hogy a mellette álló templommal együtt mennyire érdekes hely. Az amerikai görögkatolikusokkal való közelség, hasonlóság, mondhatnám közösség, ekkor még csak a templom, az ikonok, a szép nagy parókia valóságában merült ki. Egy rövid séta s egy igazi amerikai reggeli után Theodora szerzetes anyja jött értünk, hogy elvigyen minket Mariapochra (igen, a név nem tévedés), arra a Parmai Egyházmegyéhez tartozó, Máriapócsról nevezett kegyhelyre és női monostorba (Krisztus, a Vőlegény), ahol a következő napokban megszálltunk, imádkoztunk, és különleges tapasztalatokat szereztünk. Már a délután folyamán bekapcsolódtunk a jubileumi ünnepséget megelőző többnapos készület papi továbbképzésébe, ahol a „hívások kérdését” tárgyalva a kerekasztal-beszélgetésben Fülöp atyát is alaposan „megkérdezték”. A minket is fogadó Milan Lach püspök atya mindvégig igazi testvérként vezette a készületet, nem rejtve véka alá a nehézségeket és az egyházunkat érintő komoly kihívásokat sem. Az esti vecsernyében magyarul is énekelhettünk, a reggel már érezhető közelség még egyértelműbbé vált: ők is ugyanúgy végzik a szertartásokat, ugyanazokat a dallamokat éneklük – testvérek vagyunk.

„...egész földön
elterjedt a
Te tanításod...”

Másnap egy alapos clevelandi városnézésre volt lehetőségünk, ahol az igen jelentős magyar emlékek (sajnos nagy részük már csak emlék) mellett feltáruultak előttünk a belváros

égig erő tornyai, Amerika szimbólumai. Az esti vecsernyét Leonardo Sandri, a Keleti Egyházak Kongregációja prefektusának jelenlétében imádkoztuk el, másnap pedig a William Skurla metropolita által vezetett főpapi Szent Liturgiában adtak, adtunk hálát a Parmai Egyházmegye elmúlt fél évszázadáért. Az este folyamán – nekem csak egyszerűen – Máriapócson magyar–angol nyelvű vecsernyét végeztünk, s bizony itt éreztem igazán azt, hogy a hitnek, a közös hagyománynak mennyire összekötő, egyesítő ereje van. A nyelvi különbség ellenére együtt, közösségben imádkoztunk, ahol a dallamok azonosságán keresztül (is) megéreztük, hogy egyek vagyunk Krisztusban, az ő Egyházában – Máriapócsról Mariapochig, az egész világon. (Ebbe az imádságba még egy Detroitban élő volt „kispaptársunk” is bekapcsolódhatott.) Ez az érzés még inkább egyértelmű volt azon a felszabadult esti beszélgetésen, ahol a hat nővér és a négy vendég, sokszor komoly nyelvi hiánysággal fűszerezve, mégis egy nyelvet beszélt...

A vasárnap reggeli utrenye és búcsúzkodás után Pittsburghbe indultunk (sokat elárul a folyamatos testvériességről, közösségről, hogy Milan püspök atya saját autóját adta kölcsön nekünk a teljes kinttartózkodásunkra), ahol a metropólia nagy ünnepeinél, s természetesen annak koronájaként a Szent Liturgián vettünk részt, a fogadáson magyar népzenevel s találkozások özőnével. Érdekességként említem, hogy római ösztöndíjas éveim alatt a Pápai Görög Kollégiumban laktam, ahol akkor a harmincegynéhány növendék több mint tíz országból való volt, köztük egy amerikai is. Ő Illés atya (Luigi Rafail), akivel több mint 25 éve nem találkoztam, s most ezen a zárandoklaton egy másik kollégistatárssal együtt – aki a román ajkú híveket

szolgálja a Cantoni Egyházmegyében – egyfajta „olasz” csapatot alkothattunk.

Hétfőn nyolcórás autótúrát után New Yorkban találtuk magunkat. Persze itt is olyan nagyszerű élményekben lehetett részünk, aminek tervezői biztosan nem mi voltunk. Negyvenhat másodperc alatt értünk fel a világ (egyik) legmagasabb tornyának tetejére, hogy körülnézhessünk a világ egyik leglátványosabb és legnépesebb városán, s megbizonyosodjunk arról, hogy ebben a teremtett világban mennyire kis porszem az, aki életében és hivatásában mégis „megismételhetetlen”.

Erre akkor jöttünk rá igazán, amikor találkoztunk egy idős házaspárral, Andyval és Erzsikével, akik évtizedek óta a Manhattan városrész egyik forgalmas utcáján álló magyar görögkatolikus templom gondját viselik, mintegy hivatásuknak tekintve ezt a szolgálatot. Nagy kérdés, hogy vajon meddig lesznek még erre képesek.

Éjszaka értünk szálláshelyünkre, ami közel kétórás autótúra volt. Igazán csak reggel láttuk, mekkora csodához érkeztünk. A minket fogadó kilencvenéves – de rettentően dinamikus – és a vele együtt szolgáló másik tizenkét nővér a kármelita és benecés lelkiséget hordozó, de igazi bizánci szerzetesi életet épített fel, bizonyosan a Szentlélek ajándékaiként. Ajándék volt az a néhány óra is, melyben igazi, hiteles szerzetesi, keresztény életet láthatunk. Csodálatos volt megtapasztalni azt az életrevalóságot, mellyel a nővérek ellátják magukat és az oda érkezőket. Szolgálatuk egyik főpillére pedig egy nemes pónilófajta tenyésztése, melynek világhírű képviselői. Megerősítő volt az az elkötelezettség, szolgálat, harmónia, az állatok és a természet szeretete, amit ott láttunk.

Amerikából jöttem... s hoztam magammal egy egészen sajátos tapasztalatot. Utunk során két alapvető gondolat volt a szívemben: „egész földön elterjedt a Te tanításod”, és „csodálatos az Isten az ő szenteiben”. Amerikából jöttem, talán soha el nem felejtvé ezeket az ünnepi pillanatokat, a metropólia, az egyházmegyék, Amerikában élő őseink-testvéreink jubileumi ünnepét, de különösen a két szerzetesközösségtől kapott ajándéktapasztalatot, melyből megtudhattuk, hogy „milyen nagy az Isten”.

